

Voedselveiligheid en de PFOS vervuiling in Zwijndrecht

Het Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen (FAVV) concludeert op basis van totaal achterhaalde normen dat er geen problemen zijn voor de voedselveiligheid met de PFOS vervuiling in Zwijndrecht. Het FAVV hanteert echter een oude norm uit 2008, terwijl de meest recente Europese norm minstens 238 keer strenger is. Op basis van de huidige communicatie is het niet duidelijk welke risico's er aanwezig zijn. PVDA-volksvertegenwoordigster Greet Daems eist dat het FAVV haar meetgegevens publiceert zodat er zo snel mogelijk duidelijkheid is over de voedselveiligheid en gaat federaal minister Clarinval, bevoegd voor de voedselveiligheid, interpellieren in de Kamer.

Inleiding

De PFOS vervuiling in Zwijndrecht zorgt voor grote ongerustheid bij boeren en omwonenden. Eerder werden bewoners al aangeraden om geen eieren en groenten uit de eigen tuin te eten. Het is nog niet duidelijk hoe het precies zit met de landbouw- en tuinbouwbedrijven in de omgeving. Het Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen (FAVV) kondigde aan dat ze bijkomende onderzoek zou doen naar de PFOS vervuiling. Op 1 juli liet het FAVV weten dat er “geen verontrustende waarden” gemeten waren in landbouwproducten in de regio van Zwijndrecht. Alle resultaten zouden “**onder de actielimieten** liggen die in 2017 werden geadviseerd door het Wetenschappelijk Comité en waarop het FAVV zijn beleid tot op heden heeft gebaseerd bij gebrek aan Europese normen”¹. Maar wat blijkt? De actielimieten van het FAVV zijn gebaseerd op een oude norm uit 2008 van het Europese voedselagentschap EFSA., die hopeloos achterhaald is.

De achterhaalde actielimieten van het FAVV

In een advies uit 2017 stelt het FAVV actielimieten op voor 2 soorten PFAS: PFOS en PFOA²:

	Actielimieten FAVV 2017 [$\mu\text{g}/\text{kg}$]	
	PFOS	PFOA
Vlees	50	500
Melk	6	60
Ei en ei producten	100	1.000
vis	150	1500

1 <https://www.favv-afscab.be/professionelen/publicaties/pers/2021/2021-07-01.asp>

2 Tabel 15 en tabel 16. Zie:

https://www.favv-afscab.be/wetenschappelijkcomite/adviezen/2017/_documents/Advies15-2017_SciCom2016-31A_ALChemCont_Groep1.pdf

Voor PFOS werden deze actielimieten afgeleid van een tolereerbare dagelijkse inname (TDI) van **150 nanogram/ kg lichaamsgewicht per dag**³. Dat betekent dat een persoon met een lichaamsgewicht van 80kg, 12.000 nanogram, oftewel 12 microgram (μg) PFOS per dag mag binnenkrijgen, zonder dat dit zou leiden tot verhoogde gezondheidsrisico's. Deze norm komt uit een advies van het Europees voedselagentschap EFSA, uit **2008**.

Op **17 september 2020** publiceerde het EFSA echter een nieuw advies⁴ waarin de tolereerbare dagelijkse inname van de belangrijkste PFAS (PFOS + PFOA + PFNA + PFHxS) vastgelegd werd op 4,4 nanogram/ kg lichaamsgewicht per week. Dat is omgerekend **0,63 nanogram/ per kg lichaamsgewicht per dag**. Dat betekent dat de EFSA norm minstens **238 keer strenger** is geworden ten opzichte van 2008

Tolereerbare dagelijkse inname (TDI)	[nanogram/ kg lichaamsgewicht per dag]	Opmerking
Advies EFSA 2008 (= basis voor advies FAVV 2017)	150	Enkel voor PFOS
Advies Amerikaanse EPA 2016 ⁵	20	Enkel voor PFOS
Advies EFSA 2020	0,63	Voor PFOS + PFOA + PFNA + PFHxS

Als we de actielimieten opnieuw berekenen op basis van de nieuwe EFSA norm, dan bekomen we volgende actielimieten:

	Actielimieten PFOS [$\mu\text{g}/\text{kg}$]	
	Gehanteerd door FAVV*	Herberekend met nieuwe EFSA norm 2020
Vlees	50	0,21
Melk	6	0,02
Ei en eiproducten	100	0,42
vis	150	0,63

* op basis van FAVV advies 2017 en dus EFSA norm van 2008

3 p. 28, ibid

4 <https://www.efsa.europa.eu/en/news/pfas-food-efsa-assesses-risks-and-sets-tolerable-intake>

5 <https://www.epa.gov/ground-water-and-drinking-water/supporting-documents-drinking-water-health-advisories-pfoa-and-pfos>

Vragen voor de minister

Dit roept ernstige vragen op over de communicatie van het FAVV. Waarom communiceert het FAVV dat de resultaten “geruststellend” zijn? Waarom blijft het FAVV achterhaalde actielimieten hanteren? Welke meetwaarden werden precies gemeten? Is er nu wel of geen risico voor de voedselveiligheid? En wat zijn de gevolgen voor de getroffen boeren? In totaal zouden er zich 264 landbouwbedrijven binnen de straal van 5 km van de 3M fabriek bevinden. PVDA-volksvertegenwoordigster Greet Daems gaat federaal minister Clarinval, bevoegd voor de voedselveiligheid, zo snel mogelijk interpellieren.

De PVDA eist dat

1. het FAVV al haar PFOS meetgegevens vrijgeeft, zodat die vergeleken kunnen worden met de meest recente wetenschappelijke normen
2. het FAVV de nieuwe, strengere normen onmiddellijk toepast. De volksgezondheid móet beschermd worden
3. getroffen boeren en landbouwers volledig gecompenseerd worden worden